

MŰVELŐDÉSI OTTHON

CEZAR BOLIAC

— Az író születésének 150. évfordulója —

Nemcsak mint költő és író, de mint az 1848-as munténiai polgári-demokratikus forradalom szervezőinek egyike, a zsarnokság és feudális kiváltságok engesztelhetetlen ellensége, a jobbágyok felszabadításáért vívott küzdelem lelkes szószólója is lángelével írta nevét népünk szívébe. Mégis alig ismertük. A tőkés-földesuri rendszer bűne, hogy régen nem ismerhették meg hamisítatlanul életét, költészetét. Nemcsak legjobb írásait hagyták kiadatlanul porosodni, hanem még kevés kiadásban megjelent írásairól is megelégedtek. Lekicsinyölve mondták ki műve felett a szentenciát: A kor történetén kívül, senki sem forgatta majd. Erre a jóslatra azonban méltó választ adott a történelem.

Írásai, költeményeiben az elnyomott nincstelenek szomorú sorsát igyekezett hiven visszatükrözni. Kora haladó irodalmi és művelődési eseményei már fiatalon felkeltették érdeklődését. Különösen feleltérrel tudta kiválasztani az események, iránvonalak és művek tömörségéből mindig a legidősebb, legteljesebb és a haladást szolgáló tényezőket. Első

CEZAR BOLIAC

A JOBBÁGY

1. Jaj nekünk, kik itt kucorgunk
rögöz köve, jaj nekünk!
A vigé is, amit torkunk
nyel, örökréti fűzünk.
Haj, haj, se földünk, se bértünk,
urasság a búr!
Robotból ha bázterünk,
nyomorúság kint vár.

A ti uri szemetekben
a munkás igavonó,
meg termője is, szedetlen,
cséplőni való csomó.
Benünk csak egy tereltet,
embert, asszonyt: neten!
A családunk uri telke
ökre, borja, tebene.

Bérbéadók a görögnek,
a jöttmentnek könyved!
Munkabért a kölyöknek
megeszték szüleit!
Óregaszony, csitri lányka
az is buzza az igét,
sóbajtásként kap lágra
benneket a kapszisz.
Birtokosként szípoloztok
legebb, míg csak lehet,
aztán mint bázis bázisok
a nyakunkra terhetek,
majd mint bázisok, bázisok
hasznát rajtuk, pimaszok!
Hei, ahogy itt munkát nyújtok,
ti bármilyen sorsok!

2. Az ó vagyonok, az itt van:
a mi dolgos két kezünk.
Érjük a jaitunkban.
Mi csak verjük a kezünk.
Ok meg lebeszélnek csúdra.
Tíz évi munkánkat nek
rákölték egy rend rubára,
egy bátra, a lebuták.

Odagyjútk a parasztot
a magtar, raklár köré,
bogy dugig megtöltse azt ott,
tölse, mint kaplár a méh.
De utána fűtői rápk!
Hess, te légy! Nagyt nyelünk.
Es kanykókat egy talájk:
üres, mint a tenyerünk.

3. Most kiléptünk a robotból,
magunk földön fáradozunk,
ti meg földet lakjatok jól,
munkát ingyen nem adunk.
Értetek meg: a munkás
a föld és az is maradt.
Es munkája, az se másé.
Rab volt, nem lesz újra rab.
Kenyérünket vas teremti,
vassal őzi a derék.
Mi dolgozunk érte, nem ti,
ne fájatok fel, berék!
Próbáltuk, bogy jóra jussunk,
ostályt kértünk tőletek.
Nem tetszett! Hát most a jussunk
megvédjük! Csak jöjjetek!
(Párizs, 1881. január)

Hajós Imre festőművész, mint a Népi Művészeti Iskola tanára, ezidőszent 46 fiatalat avat be a festészet titkaiba. Egyik tanórja végén nyitottunk be az osztályterembe, ahol tanítványai már az utolsó előadásokat tették fel a vászonra.

Ezek a haladók közé tartoznak — jegyezte meg a képzőművész. Már elsajátították a tárgyak és élőlények távoli látásmódját. Mert a festőnek — s ez különös — meg a szövegíróval — a tárgyak térbeli elhelyezkedésének egy sikon való ábrázolását is el kell sajátítania.

Néhány tanítványa munkájából kétszázötvenöt a tehetség nyomai fedezhetők fel. Szója Zsolt és Sági Annamária a 3-as számú középiskola IX. osztályának tanulói, Antoniu Ligia, a 2-es számú középiskola IX. osztályos tanulója avatott kézzel bázisok az ecsettel. Virágcsendéletek, különböző tárgyakat ábrázoló festményeket magukon viselők a mester gondos oktatásának jeleit. Ugyanezt mondhatjuk el Tirnoveanu Julia ornamentikus rajzairól és Takács Judit tájképeiről. Mindkettő a December 30. gyár dolgozója.

Kiállítás előtt

A tanóra végeztével elindultunk a festőművész műterme felé. Utközben megtudjuk, hogy tanulmányait a kolozsvári Képzőművészeti Főiskolán végezte és olyan kiváló tanárai voltak, mint Ciupe Aurel érdemes művész, Căluș Bogdan festőművész és mások. Első kiállítását 1932-ben rendezte a fővárosban. Első komoly sikerét azonban hazánk felszabadulása után aratta. A „Vivó” című képét a helsinki olimpiásait állították ki és ezt az alkotást a román állam vásárolta meg. Ez a kép azután a prágai, budapesti és más nemzetközi kiállításokon is szerepelt.

A műterem iróasztalának fölött, a „Vivó”-val kapcsolatos vázlatok és tanulmányok. A portré tekintetéből energikus és gyönyörűsággal sugárzik. Egy másik mappában akvarell- és színesrajz vázlatok sorakoznak. Valamennyien izlettől adnak a végleg elkészült művek jellegzetességéből. A „Dinnyeszedők”, a „Kollektivisták asszonyok”, az „Ujságolvasók” című képek Bukarestben kerültek kiállításra. A „Pionir arc-

roknek pedig előbb-utóbb számolniuk kell a nép bosszúálló haragjával.

Első verseskötete 1843-ban látott napvilágot. Meglétszolt rajta a cenzor kezényoma. „A cenzura vasmakkal tapasztja be az írók száját” írta Boliac a kötet előszavában. A következő évben élethangos felhívást intézett a román írókhoz: „A Petrarca ideje elmúlt, költő urak! A század előrehaladt, a nagy eszmék hirdetését kívánja... Elég uraim, elég énekeltek az embernél mélyebb mélységben mezején vörölgő barbár hősökről, elég az olimpiai helyekről és a paradicsomok berkeiről, most a béke és a valóság korszaka jött el...”

Magas eszméi tartalma, a társadalom fejlődését elősegítő költészetért szállott sikra a költő. A múlt század 40-es éveiben nem kis merészség kellett az akkoriban még uralkodó, üres és dekadens szerelmi líra ilyen nyílt és éles bírálóhoz. O azonban felelem nélkül, határozottan kiállt oda kortársainak, hogy a jövő új korszakának letéteményesei nem a kiváltságosok, hanem „a munkásviskók és cigánystrak lakói”. Felismerte a költészet társadalmi szerepét és eszméi tartalmának jelentőségét.

Népének szeretete és megbecsülése veszi körül ma a költő emléket, akinek forradalmi álmait dolgozó népünk nemcsak megvalósította, hanem tovább fejlesztette.

Több, mint százezer könyv...

Az átjáróház mellett van, lát-szatra olyan, mint a többi könyvesbolt. Csak éppen vevőt alig látni. Illetve a bolt vásárlói „házhöz szállítva” kapják az „árut”. A Könyvtárszolgálat Vállalat helyi fiókja ez az üzlet.

A vezetője, Chisa Valeriu elvtárs most éppen ráér, hogy néhány szóban vázolja munkáját. Innen látjuk el a város és a környék valamennyi könyvtárát friss szállítmánnyal.

Evente mintegy 120.000 könyv fordul meg a lerakóban. Szinte csillagászatiak tűnik ez a szám, ha meggondoljuk, hogy régen egész Aradon a közönyvtárakban alig volt ennyi.

A szétosztásra, illetve eladásra kerülő könyvek 40 százaléka műszaki. A legkeresettebbek a villamosipari szak- és népszerűsítő munkák. És igen keresettek a gépekkel foglalkozó könyvek is. A „szárak” között találhatók a televízióról szóló és a rádióamatőröknek írott könyvek. Napjaink nyelvtanulási vágyát hiven tükrözi az eladott könyvek száma is. Az aradi filmkészítés megnövelte az érdeklődést Titus Popovici művei iránt. Nagyon keresik Mihai Beniuc és Eugen Jebeleanu verseit.

A klasszikusok művei, a nagy érdeklődés miatt olykor csak néhány óráig pihennek a polcokon — mondja az üzletvezető. — Keresik az orosz klasszikus és a szovjet irodalmat is, valamint az eddig megjelent összes politikai mű-

Jaroslav Hasek: Svejk, a derék katonai című ismert regénye szolgált alapul a jövő héten a Progresul filmszínházban bemutatásra kerülő új szovjet—csah koprodukciónak. A szatirikus vígjáték felvételét az 1914—1921 évek eseményeit, amikor az író a forradalmi Oroszországban mint hadifogoly élt. Az érdekesnek ígérkező filmben az író alakját Josef Abraham személyesíti meg.

Vendégművészek Aradon

Napokkal ezelőtt a színházlátogatók kedves vendégei érkezéséről szereztek tudomást az utcai hirdetőoszlopok plakátjain keresztül. Oszintén szólva, az elmúlt színi évad rendszeres látogatásai után, a nyári hónapokban hiányérzetet keltett a temesvári színművészek elmaradása, akiknek játéka az utóbbi években oly sok művészi élményt, kellemes szórakozást jelentett az aradi közönség számára.

Hosszúnak tűnő távollét után a régi ismerősnek kijáró szeretettel üdvözölhetjük a vendégművészeket, akik Sütő András: Tekőző szerelem című vígjátékának előadásával ismételtelen tanúbizonyságot adtak fejlődésüknek, művészi igényességüknek.

A beköszöntő után most újabb vendéglátás, az aradi színházlátogatók előtt még ismeretlen színmű bemutatása következik. Ezúttal Stefan Berciu hazai szerző Amikor a vad véd című háromfelvonásos színművének előadására kerül sor Josan Emil rendezésében. A szereposztás szerint a vándorjátékban Fábian Ferenc mondja el, míg a véd szerepében Varga Vilmost látjuk viszont.

Érthető érdeklődés előzi meg a Temesvári Állami Magyar Színház együttesének hétfői vendéglátását, amely minden bizonnyal egyike lesz a várakozás izgalmaival teli, sikertől lázás színházi estének. Biztosíték erre maga a kiváló színmű, másrészt a társulat tagjainak ígérteljes játéka.

I. h.

CSAK AKARAT KELL...

— Nincs megfelelő helyiségünk — mondogatták néhány évvel ezelőtt a butorgyáriak, amikor valaki a művelődési tevékenység felől érdeklődött náluk. Később, amikor engedélyt kaptak arra, hogy használják a Gépjavító Üzem impozáns, jól felszerelt és a célnak mindenfelé képpen megfelelő klubját — persze már nem bicatkozhattak a „helyiség hiányára”. De a mulasztások igazolására mindenképpen okot kellett találni s ezért most már „legyőzhetetlen” akadályként a klub távoli fekvését emlegették. Ha itt lenne a gyárban, még összejönnének a fiatalok próbára, de így... — kifogásolta az akkori kultúrfelelős, a helyett, hogy beismerte volna saját hibáját, melyet a dolgozók mozgósítása, a kulturmunka megszervezése terén elkövetett.

Közben a megragadón szép és kiváló minőségű termékeikért bízónak örvendő aradi butorgyár új hajlékba költözött. S a gyár dolgozóinak életében jelentős esemény után kezdődött a megalkotottak és a 24 tagú rigmusbrigád is. A VII. országos kultúrverseny vállalatok közötti, majd városi szakaszán a többi rangos együttes mellett a butorgyári fiatalok is bemutatkoztak tudásukat.

— Sajnos, csak a városi szakaszig jutottunk el — emlékezik vissza erre az eseményre Pálkö Lajos, a gyár jelenlegi kultúrfelelőse.

— Az igazat megragadva, előadásunk nem érte el a kívánt művészi

színvonalat — ad kifejezést ezzel kapcsolatos gondolatainak Padoaba Milutin, az üzemi szakszervezeti bizottság elnöke. — Bár többször kértük a Helyi Szakszervezeti Tanács kultúrasiálját, hogy küldjön számunkra megfelelő művészeti szakembert, sajnos, ez a mai napig csak ígéret maradt. Az ígéretet azonban nem tudtuk hasznosítani a versenyen... Így Serban Gheorghe, a gyár fiatal műkedvelője foglalkozik az együttes tanításával.

Műkedvelők tapasztalataiból

A hatalmas, ücszfedelű munkacsarnok bejáratánál a rigmusbrigád lelkes vezetője éppen csavarokat illeszt a fényezett székényalábalba. Hosszú intéünk néhány kérdést: Röviden így vázolja az együttes tevékenységét:

— Ce-i bine si ce-i rau (Ami jó és ami rossz) címet adtuk most készülő előadásunknak. Már össze is gyűjtöttük a műsorhoz szükséges anyagot és napokkal ezelőtt megkezdtem annak megszervezését. Ugyanis a rendezésen kívül rimkeket írok és játsmok az együttesben is. Új előadásunk — miként az előbbiek — természetesen kérdésekkel foglalkozik majd. Remélem, sikerül érdekes, vonzó és mindnyájunknak tanulságos műsört összeráldtanom.

L. H.

A Szabó Árpád művelődési otthonban

Czilling Antal tanárral, a művelődési otthon fardhatatlan igazgatójával beszélgetünk az elmúlt hónapok munkájáról. Amint az elmondottakból kiünik, az otthon valamennyi tagja derekasan kivette részét a nyári kulturális tevékenységből.

Megtudjuk, hogy az otthonban az említett időszakban több sikerült, mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozó előadás hangzott el. A kultúrsejtek tagjai pedig a magasabb igényeket is kielégítő műsorral szerepeltek Szentpálon és Majláton. Városi viszonylatban a N. Bălcescu kultúrothonban és a TBC körház műkedvelői-színpadán léptek fel az otthon műkedvelői a nyár folyamán. Művészies táncukért dícsőretet érdemelnek Novac Ghizela és Jónas Kálmán. Énekszámaikat Jónas Ida sok tapsot kapott.

Külön érdemes foglalkozni a hazánk felszabadulásának évfordulója alkalmával rendezett ünnepi műsorral. A városnegyed nöbizottsága is élénk tevékenységet fejtett ki a nyári hónapokban. Igen nagy sikere

volt „A nő, régi és mai írónk műveiben” című érdekes és színvonalas előadásnak, melyet mintegy száz nő hallgatott meg.

A könyvtár naponta az érdeklődők rendelkezésére állt, akik nagy számban keresték fel a különböző népszerűsítő rendezvényeket. Hasonlóképpen nagy érdeklődést váltottak ki a szabászati, valamint a geográfiai tanfolyamok, melyek a nyári hónapok után most is színtet nélkül működnek. Külön cikket érdemelne a buziási kirándulás, amely felüdülést, kapcsolódást jelentett valamennyi résztvevő számára.

Ilyen volt a tavaszi nyár a Szabó Árpád művelődési otthonban, melynek vezetősége ismeretterjesztő és tudományos jellegű előadásokkal, kulturális rendezvényekkel és kirándulások szervezésével gondoskodott a városnegyed lakói ismeretecinek fejlesztéséről, szórakoztatásáról.

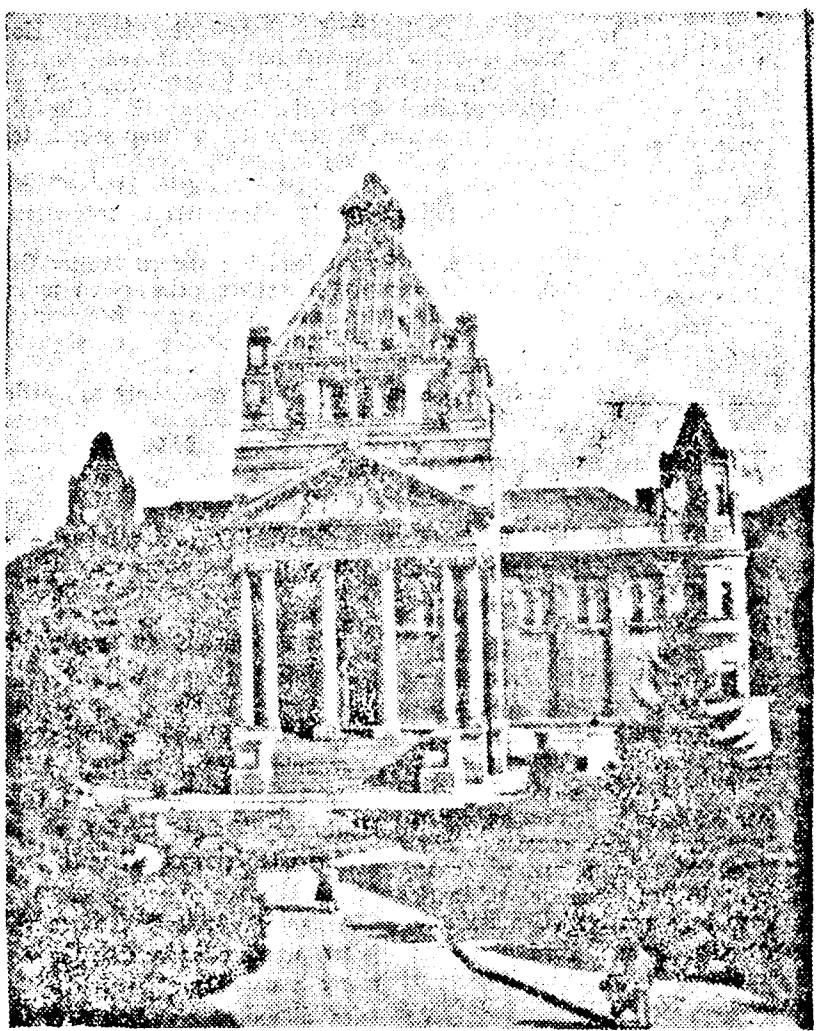
(—y—)

Ötven éves az aradi Kultúrpalota

Ötven évvel ezelőtt, 1913 október 26-án nyitotta meg kapuit az aradi Kultúrpalota. Ma az impozáns marosementi épületben városunk három jelentős kulturális intézménye tevékenykedik: a muzeum, a központi könyvtár és az Állami Filharmonia szimfonikus zenekarral, énekkarral, valamint közkedvelt népi zenekarával. Népi demokratikus rendszerünk évelben mindhárom intézmény hatalmasat fejlődött és az állandó fejlődés fokozott mértékben biztosítja városunk dolgozóinak sokrétű kulturális nevelését.

Felső képünk a mai Kultúrpalota impozáns épületét mutatja be.

Alsó felvételünkön a Kultúrpalota helye látszik, ahol akkor még park volt.

melyen több, mint száz képpel szerepeltem.

Az országos grafikai kiállításra több rajzot küldök be, közöttük a „Kollektivisták munka után” című színezett tusrajzot, a közeljövőben pedig ismét önálló kiállítást rendezek városunkban.

A műterem zsufolásig telve képekkel. A falra függesztett festmények kívül egész sor gazdag színskálájú alkotás sorakozik. A valóság napraforgók és virágok, a mezők üdítő látványát vázsolják elénk. A modern háztömbkonstrukció pedig mai életünk létező építőképét tükrözi.

További terveit iránt érdeklődünk, a művész a következőket mondja:

— Felszabadulásunk 20. évfordulójára nagyszabású kompozícióval készülök. Az iróasztal fölőlkéből csakhamar előkerülnek a kompozíció vázlatai: bányászok. Valamennyi az öntudatos, erejében bizakodó, a jobb jövőt építő munkás figurája.

A műterem azzal a meggyőződéssel hagyjuk el, hogy az itt látott alkotások Hajós Imre egyre magasabb művészi igényességét, fejlődését igazolja. Mindez bizottságok képezi a közeljövőben rendezendő kiállítás sikerének.

(cs. p.)

A román-belga baráti parlamenti csoport küldöttségének látogatása Belgiumban

BRUSZEL. — Mircea Ionescu, az Agerpres külföldi elnöke, a román-belga baráti parlamenti csoport elnöke, más képviselők és szenátorok, a tartomány több közéleti és gazdasági személyisége. Alfred Arnould, Eduard Machens és Ion Pas, a román küldöttség tagja a két ország felvirágzására, a világ összes országai közötti együttműködésre, a békére és a társadalmi haladásra ültetett poharat.

A küldöttség tagjai az esti órákban visszatértek Brüsszelbe.

Az Olasz Szocialista Párt kongresszusának munkálatai

Pietro Nenni, az Olasz Szocialista Párt főtitkára a párt 35. kongresszusának megnyitóján kérte, fogadják el a kereszténydemokraták felhívását közép-bal kormány alakítására, amelyben a republikánusok és a szocialdemokraták is részt vennének.

Országai gazdasági nehézségeit, az élelmiszerhiányt, a munkanélküliséget, a bajok egyik okának a gazdasági-társadalmi ingatlanságot nevezték.

Beszélt arról, hogy az utóbbi időben enyhült a nemzetközi helyzet, és állást foglalt amellett, hogy Olaszország továbbra is tagja legyen a NATO-nak, támogassa a nyugat-európai integrációt, de

szembe fordult a sokoldalú nukleáris erőkre támaszkodó, Nyugat-Németország atomfegyverzésével.

Tullio Vecchiotti, a párt bal-szárnyának vezetője szombaton, a kongresszus második napján kijelentette, hogy nem ellenzi a kereszténydemokratákkal való kormányzati együttműködést, de tagadja az általuk körvonalazott politikai irányvonalat, miszerint szaktitani kell a munkásszót.

KOKTEL A ROMÁN NK BECSI NAGYKÖVETSEGEN

BECS. (Agerpres.) — Mircea Ocheana, a román NK becsi nagykövete október 25-én kórtól adott a nagykövetségen a nemrégiben hazánkban járt osztrák újságírók tiszteletére. Részt vettek az újságíró-küldöttség tagjai, az osztrák külügyminisztérium sajtóosztályának képviselői, ismert becsi újságok, valamint az Osztrák Sajtóügynökség főszerkesztője és munkatársai.

D. RUSK—G. SCHRODER TALÁLKOZO

A Német Szövetségi Köztársaságban látogatásban levő Dean Rusk amerikai külügyminiszter október 26-án Gerhard Schröder külügyminiszterrel tárgyalt. Ezzel befejezte a bonni hivatalos személyekkel folytatott megbeszéléseit.

NEMZETKÖZI SZIMPOZIONT TARTOTTAK PRÁGÁBAN

PRAGA. (Agerpres.) — Október 26-án Prágában befejeződött a matematikai módszerek mezőgazdasági alkalmazásával foglalkozó nemzetközi szimpozium. A munkálatakon részt vettek bolgár, csehszlovák, jugoszláv, magyar, német demokratikus köztársaságbeli, román és szovjet szakemberek.

A BÉKE VÉDELMEBEN

„Itt az ideje, hogy csökkentsük nagyarányú katonai kiadásainkat”

WASHINGTON (Agerpres.) — A Montana állambeli farmerek 48. évi értekezlete folytatja munkáját Great Falls-ban. James Patton, az amerikai farmerek országos szövetségének elnöke az értekezleten kijelentette, hogy az Egyesült Államoknak erőfeszítéseket kell tennie a nemzetgazdaság széleskörű fejlesztésére és munkálkodnia kell a béke ügyén.

A szónok helyeselte az atomcsend-szerződés ratifikálását. Meggyőződés szerint — jelentette ki a továbbiakban — „itt az ideje, hogy újabb lépést tegyünk: 20 százalékkal csökkentsük nagyarányú katonai kiadásainkat” és az így felszabaduló anyagi eszközöket fordítsák társadalombiztosításra, oktatásra és egészségügyi célokra.

Linus Pauling interjúja

NEW YORK (Agerpres.) — Linus Pauling, a Nobel békédíj kitüntetését interjút adott a Worker című lap Los Angeles-i tudósítójának. Ennek során kijelentette, a békekampányban a legközelebbi lépés

A világ valamennyi parlamenti tagja harcoljon a moszkvai Szerződés aláírásáért

MEXICO (Agerpres.) — A mexikói szenátus október 25-én felhívta a világ valamennyi parlamenti tagját, hogy szálljon szóra a moszkvai Szerződés aláírásáért.

John Bernal professzor felhívása

LONDON (Agerpres.) — John Bernal, a Béké-Világ tanács ügyvezető elnöke a világ sok millió békeharcosának nevében felhívta az algériai és a marokkói kormányt, kezdjenek tárgyalásokat a marokkói-algériai határkonfliktus békés rendezésére.

Búvárcsoportok kutatják a náci „kincseket”

BECS. (Agerpres.) — A France Presse közlése szerint sikeresen folyik a Topfiz-tó mélyén rejtő náci kincsek feltárása. Az osztrák hatóságok a kedvező időt felhasználva, búvárcsoportokat szerveztek és a hét folyamán akusztikai készülékkel tanulmányozták a tó fenekét. A jövő héten utának indulnak az első búvárok a kincs helye felé.

Egy Riegel nevezetű egyén, a „topfiz kutatócsoport” elnöke, közölte az APA osztrák hírügynökség szerkesztőségével, hogy „szem-

záción hírekként” fogja megadni a rendőrséget, tudomására hozza egyike között csoportja tárgyalásait bizonyos svájci személyekkel. Mint hangoztatta, körülbelül 200 embert tudna felsorolni, akik közvetve vagy közvetlenül érdekelték a náci-kincs ügyében. Riegel egyébként kijelentette — írja a France Presse —, tudomása van arról, hogy a náci csapatok budapesti és győri múzeumokból 1400 nagytérfogatú festményt tulajdonítottak el és ezeket elrejtették a steinberghausi bányában.

Külföldi híradások

A kubai dolgozók sikerei

HAVANNA (Agerpres.) — Az 1963. évi kubai termelési terv első kilenc havi teljesítésére vonatkozó statisztikai adatokból kitűnik, hogy jó eredményeket értek el a textil- és konfekcióiparban. A rézkitermelés 13, a mangáné 33, a kaoliné 39, a kalciumkarbonát pedig 73 százalékkal növekedett.

A Noticias de Hoy című lap, amely a statisztikai adatokat közli, hangsúlyozza, hogy ezeket a sikereket a termelőkapacitások jobb kihasználásával a munka ésszerűbb megszervezésével, a városi és falusi dolgozók odaadó munkájával, a szocialista országok gazdasági és műszaki segítségével érték el.

Az UNESCO Végrehajtó Tanácsának határozata

PÁRIZS (Agerpres.) — Az UNESCO Végrehajtó Tanácsa a Szovjetunió képviselőjének javaslatára határozatot hozott a szervezet feladatairól az általános és teljes leszerelés, s a világéke erősítése terén. A határozat üdvözlözi az atomcsend-szerződést, amely hozzájárult a nemzetközi feszültség enyhítéséhez, bebizonyította, hogy békésen meg lehet oldani a nemzetközi kérdéseket, utat nyitott az általános és teljes leszerelés felé.

A határozat szerint az UNESCO kész megfelelő dokumentációt bocsátani az ENSZ-főtitkár rendelkezésére az általános és teljes leszerelés kérdésének tanulmányozásához.

Spanyol művészek az alapvető emberi jogokat kéri számon a Franco kormánytól

MADRID (Agerpres.) — Negyvenkilenc spanyol művész, író és tanár határozatban tiltakozott amiatt, hogy Franco rendőrsége sokakat őrizetbe vett abból a több mint száz értelmiségből, akik elítélte a letartóztatott asturiai származók kinszáját.

A tiltakozó határozat aláírói között volt Ribo Rovira, Ortega, Peinado, Mentor festőművészek; Lobo és Haro szobrászművészek; Palacios zenész, Gavina Perez és Alberti költők, Ballesteros, Tunon de Lara és Florez történészek.

Folytatódik a Brit Guayana új alkotmányának megadásával kapcsolatos értekezlet

LONDON. (Agerpres.) — Londonban folytatódik a Brit Guayana új alkotmányának megadásával kapcsolatos értekezlet. A Reuter szerint a jövő hét elejére várható, hogy Duncan Sandys angol gyarmatiügyi miniszter közli Nagy-Britannia elhatározását az új alkotmány és a függetlenség megadására kérdésében. A hírügynökség szerint az értekezlet megkezdése óta nem tartottak plenáris ülést és az érdekeltek csak magánbeszélgetéseket folytattak. Hir szerint Cheddi Jagan, Brit Guayana miniszterelnöke és az ellenzék képviselői nem tudtak megegyezésre jutni a legfőbb vitás kérdésekben, mint a választási rendszer, a választók korhatára és az új választások időpontja.

M. Mbu beszéde az ibadani egyetemen

LAGOS. (Agerpres.) — M. Mbu, Nigéria államminisztere beszédet mondott az ibadani egyetemen, s ennek során hangsúlyozta, hogy a moszkvai részleges atomcsend-szerződés megkötése után a világéke megvilágítására utján következő lépésként nukleáris fegyvermentes övezeteket kell létesíteni. A genfi értekezleten Nigéria küldöttsége támogatta azt a javaslatot, hogy Afrikát nyilvánítsák ilyen övezetté.

Nigéria államminisztere hangsúlyozta, hogy az illetékeseknek meg kell egyezniük az összes nukleáris fegyverkezeléssel betöltésén, a nukleáris fegyver gyártásának és felhalmozásának beszüntetésében.

M. Mbu beszéde az ibadani egyetemen

LAGOS. (Agerpres.) — M. Mbu, Nigéria államminisztere beszédet mondott az ibadani egyetemen, s ennek során hangsúlyozta, hogy a moszkvai részleges atomcsend-szerződés megkötése után a világéke megvilágítására utján következő lépésként nukleáris fegyvermentes övezeteket kell létesíteni. A genfi értekezleten Nigéria küldöttsége támogatta azt a javaslatot, hogy Afrikát nyilvánítsák ilyen övezetté.

Nigéria államminisztere hangsúlyozta, hogy az illetékeseknek meg kell egyezniük az összes nukleáris fegyverkezeléssel betöltésén, a nukleáris fegyver gyártásának és felhalmozásának beszüntetésében.

Külföldi híradások

★ **BECS.** — St. Deju, az Agerpres tudósítója közli: Pénteken felavatják a Zeltwegi bórómevet — Ausztria legnagyobb ilyen energetikai objektumát.

Az erőmű üzembe helyezésekor beszédet mondott Otto Probst közlekedési miniszter.

A 130 megawatt kapacitású bórómev évi fogyasztása 350.000 tonna lignit.

★ **NEW YORK** (Agerpres.) — Az utóbbi hetekben sok az erdőtűz Amerikában. Több állam felett a tüzőltó szolgálat repülőgépei cirkálnak. Csúpan október 24-én Kentucky államban 8, Massachusetts államban pedig 71 tüzeset fordult elő. Mississippi államban az utóbbi öt napon 300 tüzvést tört ki.

★ **NEW YORK** (Agerpres.) — A New York-i Charles Scribner's Sons kiadóhivatal közölte, hogy rövidesen megjeleneti Hemingway posztumusz kötetét, amely az író több párizsi barátjának — köztük E. Scott Fitzgerald, Ezra Pound, Gertrude Stein és más irodalomiroknak — portréját tartalmazza.

★ **BRÜSSZEL.** (Agerpres.) A brüsszeli törszén még sohasem jegyezték ily alacsony árfolyamot a kongói részvényeket, mint most. A Le Soir című lap szerint ennek oka egyrészt a bizonytalan pénzügyi helyzet, másrészt pedig az, hogy Leopoldville-ben rendkívüli állapotot hirdettek ki, ami aggodalmat keltett politikai körökben.

★ **BUENOS AIRES** (Agerpres.) — Befelejődött a 26.000 argentinai ekecségyi dolgozók csaknem egy hónapos sztrájkja. A kormány ugyanis bérelemést helyezett kiállításba.

★ **LAGOS** (Agerpres.) — A nigériai Lagosban egy asszony nemrégiben

Az ENSZ-közügyülés munkálatai

Az ENSZ-közügyülés péntek délutáni plenáris ülésén felszólalt Victor Estenssoro, Bolivia elnöke, aki támogatta azt az indítványt, hogy Latin-Amerikát nyilvánítsák atommentes övezetté és megismételte Bolívia javaslatát a katonai költségvetések csökkentésére.

Rövid szünet után rátertek a Biztonsági Tanács egyik nem állandó tagjának megválasztására.

A Speciális Politikai Bizottság ülése

NEW YORK. (Agerpres.) — Az ENSZ-közügyülés Speciális Politikai Bizottsága október 25-i ülésén E. Bernstein, a Chilei Köztársaság küldötte elítélte és „az emberiség elleni bűncselekménynek” minősítette a Dél-afrikai Köztársaság apartheid politikáját.

„Az Egyesült Nemzetek Szervezete” — mondotta Bernstein — gyakorlatilag egész szótárát kimerítette a dél-afrikai hatóságok apartheid és megtorló politikájának megbélyegzésével és elítélésével. Annak pusztá megállapítása, hogy a Dél-afrikai Köztársaság kormánya megszegte az „1962. évi határozatokat, még nem oldja meg a problémát — jelentette ki a chilei küldött. Itt az ideje, hogy a Biztonsági Tanács megfelelően fellépjen a Dél-afrikai Köztársaság ellen.

Az ülésen felszólaltak Szíria, az USA, Pakisztán, Görögország, Argentína, a Belorussz SzSZK, Venezuela és a Malgas Köztársaság küldöttei.

P. E. Asztapenko, Belorusszia képviselője hangsúlyozta, hogy a Dél-afrikai Köztársaság ellen az ENSZ-közügyülés tavalyi ülésszakának határozatában előirányzott intézkedések elérték volna céljukat, ha minden állam a határozat szellemében járt volna el. De egyes nyugati államok más utat követtek. A Verwoerd-kormánynak nyújtott segítség egyértelmű volt az apartheid politika támogatásával.

Malik Mahommed Kassim, pakisztáni küldött rámutatott, hogy országa támogatja a 27. afrikai áll-

lammak azt a kérését, hogy a Dél-afrikai Köztársaság elleni további intézkedések céljából hívják össze a Biztonsági Tanácsot.

Francis Plimpton, az USA képviselője a bizottság értesítésére adta, hogy az USA nem szándékozik részt venni a dél-afrikai kormány elleni ENSZ-intézkedésekben. Megpróbálta kétségbe vonni az ENSZ-nek azt a jogát, hogy szankciókat hozzon az apartheid politika ellen, azt állítván, hogy ez a politika nem veszélyezteti a békét. Az amerikai küldött véleménye szerint a dél-afrikai kormány elleni intézkedések „árthatnának az ENSZ tekintélyének és befolyásának”.

Elfogadták a Főbizottság javaslatát

A chilei küldöttség javaslatára péntek délután összeült az ENSZ-közügyülés Főbizottsága, hogy megvitassa az „Intézkedések a Flora orkán által sújtott Kuba, Haiti, Trinidad-Tobago, Jamaica és a Dominikai Köztársaság megsegítésére” kérdés napirendre tűzését.

Mihail Haseganu, nagykövet, a Román NK állandó ENSZ-képviselője rámutatott, hogy a román küldöttség csatlakozik ahhoz a küldöttségekhez, amelyek állást foglalnak a kérdésnek a jelenlegi ülésszak napirendjére tűzése mellett. Ugy véljük — mondotta —, hogy a chilei küldöttség javaslatát a kérdés megvitatása azon nemzetközi összefogást igénylő

CSEHSZLOVÁK SZOCIALISTA KÖZTARSASAG. A román NK-ban készült görög hídakat kapnak a csehszlovák üzemek. Egy ilyen nagy teljesítményű görög híd szerelnek a Prefa üzemben. Képünkön a görög híd szerelését láthatjuk.

A buddhista pagodák, a különösen An Quan tele volt rendőrökkel és titkos ügynökökkel. Az utóbbiak rendőrök rejtőzködtek a függönyök és az ajtók mögött.”

★ **NEW YORK** (Agerpres.) — A den B. Mienel, a tusoni (Arizona állam) csillagvizsgáló munkatársa közölte, hogy a bali-szigeti (Indonézia) vulkánkitörés óta por és bammereg veszi körül a földet és az orkán a látványos napfoltokkal és naplementékkel az Egyesült Államok területén. Ilyen jelenséget még csak 183-ban a Krakatoa-vulkán kitörésekor észleltek — mondotta Mienel.

★ **LONDON** (Agerpres.) — A Reuter hírügynökség közli, hogy a nyolc nyugati közlekedési társaság és a közép-keleti közlekedési társaságok meghívták a hónap végén New Yorkban folytatják tárgyalásaikat. Mint ismeretes, a közép-keleti országok szeretnék nagyobb részesedést kapni a társaságok profitjából.

A 30 napos londoni tárgyalások nem vezettek eredményre ezen a téren.

★ **KAIRÓ** (Agerpres.) — A Dél-afrikai Köztársaság szinesbőrű lakosságának sorában ötször akkora a gyermekhalandóság mint az európai telepeknél. Az afrikai falvakban minden ezer újszülött közül 126 még egy évet sem él.

★ **NEW YORK** (Agerpres.) — Milton Ames, az Országos Űrhajózási és Űrkutatási Igazgatóság (NASA)